

Asia: VN/33125/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin hallinto-oikeus kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu rakentamislain muutosta koskevien ehdotusten osalta seuraavaa:

Hallinto-oikeus toteaa, että ehdotetun rakentamislain uuden 43 c §:n 1 momentin sisältö ja tarkoitus on sinänsä selkeä. Sen sijaan tarpeetonta tulkinnanvaraisuutta aiheutunee siitä, että 2 momentissa tuotantolaitoksen tärkeys (merkittävyys) on määritelty eri tavoin kuin 1 momentissa tai ehdotetuissa uusissa kemikaaliturvallisuuslain säännöksissä. Jos ja kun laitoksen tärkeys maanpuolustukselle kaikissa tapauksissa arvioidaan esityksen mukaisesti puolustusministeriön lausunnon perusteella, määritelmien ei tulisi perusteettomasti poiketa toisistaan.

Sikäli kuin rakentamislain ehdotetun uuden 63 b §:n 2 momentin kohdalla tarkoituksena ei ole luoda uutta salassapitokategoriaa, vaan varmistaa, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitettut tiedot pidetään salassa mainitun säännöksen tarkoittamalla tavalla, pykälän terminologiaa olisi erityisesti nyt käytetyn ”tiedon jakamisen” osalta syytä täsmentää tarpeettoman tulkinnanvaraisuuden poistamiseksi.

Ehdotettu rakentamislain uusi 186 a § olisi yhdistelmä voimassa olevan rakentamislain aloittamisoikeutta koskevasta 78 §:stä ja 186 §:ssä tarkoitettusta rakentamisluvan myöntämisestä vailla lainvoimaa olevaa poikkeamislupaa. Ehdotetun säännöksen tavoite on sinänsä selkeä. Lain

systematiikan kannalta hybridisäännöstä johdonmukaisempaa olisi kuitenkin säätää aloittamisoikeudesta kaikkia muitakin rakentamistoimenpiteitä koskevan 78 §:n yhteydessä ja poikkeamislupaa edellyttäviltä osin 186 §:n yhteydessä. Ottaen huomioon myös sen, että sijoittamisluvan myöntäminen ei automaattisesti edellytä poikkeamislupaa ja että rakentamislupaa tavanomaisesti edeltävää poikkeamislupaa myönnettäessä ei välttämättä edes tiedetä hankkeen kaikkia yksityiskohtia.

Esityksen perusteella jää niin ikään epäselväksi, onko tunnistettu se seikka, että tuotannon aloittaminen ei hallinto-oikeuden käsityksen mukaan käytännössä koskaan esty rakentamista koskevan luvan käsittelyyn liittyvien seikkojen johdosta, vaan siksi, että toiminnan edellyttämät muut luvat viivästyvät tai niitä ei ole mahdollista saada. Kun hallituksen esityksen taustalla oleva lainmuutostarve ei johdu rakentamislain mukaisesta luvituksesta tai sen viivästymisestä, ehdotettu 186 a §:n muutos on hallinto-oikeuden käsityksen mukaan paitsi tarpeeton myös perusteettomasti hallinto-oikeuden toimivaltaan puuttuva. Koska muutos tosiasiallisesti vaikuttaisi myös valitusoikeuden käyttämiseen, tavoite maanpuolustukselle tärkeän tuotannon käynnistymisestä tulisi turvata muilla keinoin, jotka eivät tarpeettomasti puuttuisi rakentamislain systematiikkaan tilanteessa, jossa käsitystä äskettäin voimaan tulleen lain toimivuudesta ei vielä ole olemassa.

Lausunnon ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomarit Petteri Leppikorpi ja Jukka Reinikainen.

Pitkäranta Ann-Mari
Helsingin hallinto-oikeus